

LEIDINGWATER

Kwaliteit OK, prijs te vaak KO

| E. Deltenre, C. Deschamps en V. Labarre

Kraanwater is meestal van bevredigende kwaliteit. Ondanks de in januari 2005 aangekondigde 'vereenvoudiging' verschillen de tarieven nog altijd erg van Gewest tot Gewest en van gemeente tot gemeente.

Goed drinkwater

Heeft kraanwater de juiste samenstelling? Wordt dat goed gecontroleerd? De verkopers van water in plastic flessen zouden in elk geval graag hebben dat het antwoord op die vragen 'nee' luidt. Het antwoord is echter 'ja' en uit ons onderzoek blijkt eens te meer dat de meeste consumenten zonder probleem kraanwater mogen drinken.

Dat water, dat de Belg met mate verbruikt (ongeveer 40 m³/pers./jaar), is voor 34 % afkomstig van oppervlaktewater (rivieren, stuwdammen) en voor 66 % van grondwater. De verschillende nutsbedrijven, distributiebedrijven en dergelijke zorgen dat het water drinkbaar is; zij behandelen het zodanig dat alle verdeelde water voldoet aan de 61 parameters (smaak, uitzicht, geur, samenstelling, enz.) die de Europese wetgeving oplegt. Wanneer het water tijdelijk niet van drinkbare kwaliteit blijkt te zijn, moeten die distributiebedrijven bovendien de distributie stopzetten, moeten zij daar de betrokken consumenten en de overheid over informeren, en moeten zij het water zo snel mogelijk weer drinkbaar maken. Voor onze test namen wij 66 stalen, in verschillende gemeenten over heel het land. We stellen dus geen volledige geografische kaart van de waterkwaliteit voor, maar geven veeleer een goed overzicht van de gemiddelde kwaliteit van het water. Wij hebben ons bij de beoordeling van die stalen uiteraard gebaseerd op de wetgeving, maar namen wel de strengste normen als referentie wanneer die wetgeving ons te tolerant leek. Dat is het geval voor nitraten en lood.

Druppelsgewijze analyses

Voor deze test spitsten we onze analyses toe op de hardheid van het water, zijn pH, zijn gehalte aan lood, nitraten, nitriten en pesticiden.

► De pH en de hardheid

De pH geeft aan hoe zuur of hoe alkalisch water is. De Belgische norm staat een pH toe tussen 6,5 en 9,2 (neutraal water heeft een pH van 7). Van alle stalen die we namen, lag de pH binnen de normen.

De hardheid wordt uitgedrukt in Franse graden. In tegenstelling tot wat men zou kunnen denken, is hard water niet schadelijk voor de gezondheid, aangezien kalksteen uit calcium- en magnesiumionen bestaat, twee elementen die onmisbaar zijn voor de goede werking van ons lichaam. Het probleem is dat kalk de neiging vertoont om zich af te zetten wanneer het verwarmd wordt tot 60°C, en dat er vaak kalkaanslag komt op kranen en huishoudapparaten. De ideale waarde bedraagt ongeveer 15°F, maar geen enkele wettelijke bepaling verplicht de leveranciers om zich daaraan te houden.

Tussen 0 en 10°F is het water te zacht; van 11 tot 15°F is het zacht; van 16 tot 30°F halfhard; van 31 tot 45°F hard, en boven 45°F heel hard. Eén van de 66 waterstalen was "erg hard" (Tienen) en 31 waren "hard". Slechts 9 stalen waren te zacht, met mogelijke corrosiviteit voor de leidingen tot gevolg (bij 2 stalen bedroeg de hardheid zelfs minder dan 1°F!). In 7 gevallen kwam dat door een slecht afgestelde waterontharder, maar in 2 gevallen (Spa en Fléron) heeft het leidingwater zelf een hardheid van 8,5°F, heel wat minder dan de aanbevolen 15°F.

Een al te variabele prijs

Ook al hebben de staatshervormingen de bevoegdheden voor water aan de Gewesten overgedragen, België moet in zijn geheel voldoen aan een Europees kader dat op 2 grote principes stoelt: de verplichting om heel de watercyclus te beheren en om alle kosten die aan zijn verbruik verbonden zijn (bescherming van de bronnen, winning, zuivering, distributie, etc.) op te nemen in de prijs die de consument betaalt. Elke lidstaat moet zijn eigen beheer organiseren.

Drie Gewesten, drie berekeningswijzen

In België is alles op het gewestelijke niveau toegespitst, maar het beheer van

de distributie en het net is verspreid over gewestelijke nutsbedrijven, intercommunales en gemeenten. Om de prijzen te kunnen vergelijken, stuurdten we een vragenlijst naar alle distributiedrijven. Die hebben die allemaal ingevuld en teruggestuurd, op 13 kleine gemeentelijke bedrijven na: Amblève-Amel, Stoumont, Gedinne, Fauvillers, Attert, Tintigny, Etalle, Saint-Leger, Musson, Chiny, Florenville, Leglise en Nassogne. Aangezien die samen maar 1 % van de totale distributie uitmaken, bestrijkt ons onderzoek dus 99 % van de watermarkt, en 52 distributiedrijven uit de 3 Gewesten (39 in Wallonië, 12 in Vlaanderen en 1 in Brussel). De vermelde prijzen zijn degene die eind 2005 van toepassing waren.

Een eerste vaststelling is dat de waterprijs de jongste jaren geëvolueerd is, door de aanpassing aan de Europese voorschriften en om vanaf 1 januari 2005 een nieuwe berekening te kunnen hanteren (1 per Gewest uiteraard). Toch heeft die verandering de prijzen nog niet in elkaars buurt gebracht zoals gehoopt werd.

► In Vlaanderen: een globaal systeem

In Vlaanderen worden de Europese voorschriften al toegepast sinds een decreet van juli 2003. De nieuwe tarifiering verandert dus niet veel voor de consumenten. De tariefstructuur verandert niet, aangezien de prijzen elk jaar aan de kosten aangepast worden. En elke gedomicilieerde persoon in een huisgezin

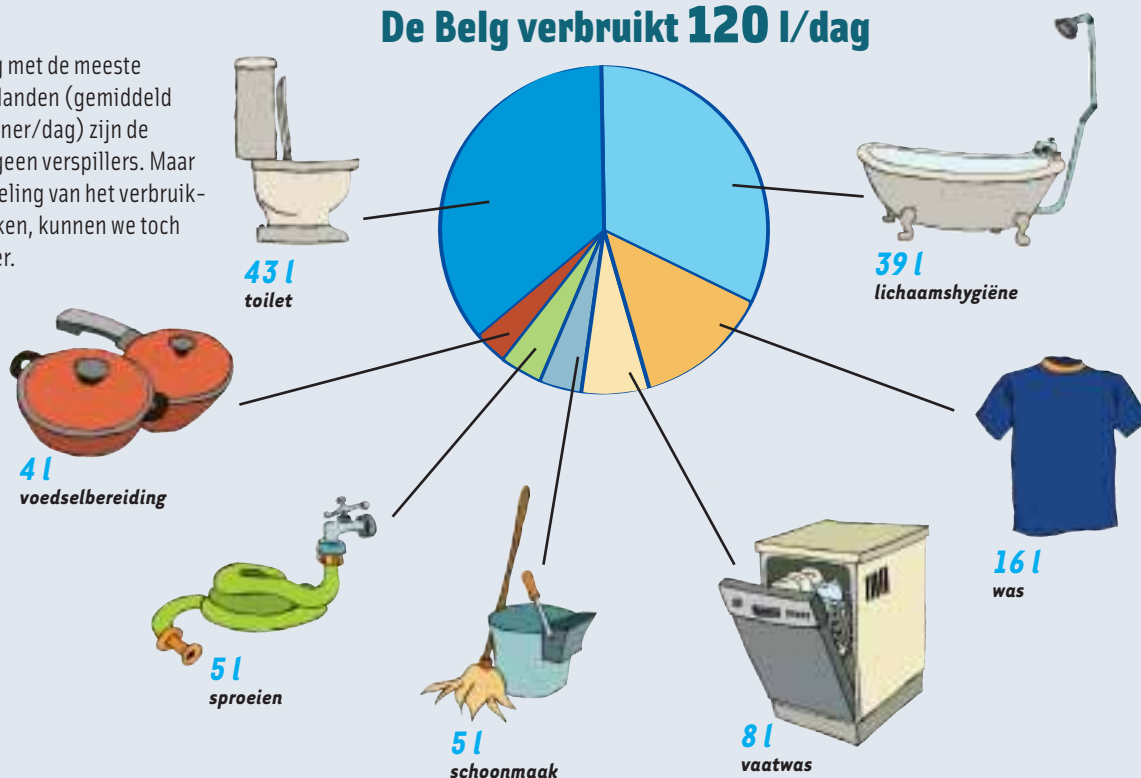
KWALITEIT VAN HET LEIDINGWATER: 66 GEANALYSEERDE STALEN

Postcode	PLAATS		Distributiebedrijf	RESULTATEN VAN DE ANALYSES								DRINKBAAR VOOR IEDEREEN		
				pH	Hardheid			Lood	Nitraten (1)	Nitrieten	Pesticiden	Ja, zonder voorbehoud Afgelaten voor zwangere vrouwen en zuigelingen		
					in Franse graden	beschrijving	waterontharder aanwezig							
Brussels Gewest														
1030	SCHAARBEEK	Brusselse Intercommunale voor Waterdistributie	7,5	35,5	hard	nee	+	+	+	+		✓		
1040	ETTERBEEK	Brusselse Intercommunale voor Waterdistributie	7,5	35,1	hard	nee	—	+	+	+		✓		
1070	ANDERLECHT	Brusselse Intercommunale voor Waterdistributie	7,7	25,6	halfhard	nee	+	+	+	+		✓		
1120	NEDER-OVER-HEEMBEEK	Brusselse Intercommunale voor Waterdistributie	7,6	31,5	hard	nee	+	+	+	+		✓		
1160	OUDEGEM	Brusselse Intercommunale voor Waterdistributie	7,5	36	hard	nee	+	+	+	+		✓		
1170	WATERMAAL-BOSVOORDE	Brusselse Intercommunale voor Waterdistributie	7,8	3,5	te zacht	ja	+	+	+	+		✓		
1190	VORST	Brusselse Intercommunale voor Waterdistributie	8	19,5	halfhard	nee	+	+	+	+		✓		
Vlaams Gewest														
1560	HOEILAART	Gemeente - Waterbedrijf van Hoeilaart	7,7	33,6	hard	nee	+	—	+	+		✓		
1700	DILBEEK	Intercommunale Waterbedeling in Vlaams-Brabant	7,9	19,4	halfhard	nee	+	+	+	+		✓		
1750	ST-MARTENS-LENNIK	Vlaamse Maatschappij voor Watervoorziening	7,6	34,5	hard	nee	+	+	+	+		✓		
1790	AFFLIGEM	Tussengemeentelijke Maatschappij der Vlaanderen voor watervoorziening	7,8	22,7	halfhard	nee	+	+	+	+		✓		
1800	VILVOORDE	Vlaamse Maatschappij voor Watervoorziening	7,8	32,2	hard	ja	+	+	+	+		✓		
1840	STEENHUFFEL	Vlaamse Maatschappij voor Watervoorziening	7,7	24,6	halfhard	nee	+	+	+	+		✓		
1851	HUMBEEK	Vlaamse Maatschappij voor Watervoorziening	7,8	36,2	hard	nee	+	+	+	+		✓		
1933	STERREBEEK	Intercommunale Waterbedeling in Vlaams-Brabant	7,5	36,7	hard	nee	+	+	+	+		✓		
2000	ANTWERPEN	Antwerpse Waterwerken	7,8	18,9	halfhard	nee	+	+	+	+		✓		
2060	ANTWERPEN	Antwerpse Waterwerken	8	20,7	halfhard	nee	+	+	+	+		✓		
2140	BORGERHOUT	Antwerpse Waterwerken	7,8	17,9	halfhard	ja	+	+	+	+		✓		
2560	KESSEL	Provinciale en Intercommunale Drinkwatermaatschappij der Provincie Antwerpen	7,7	14,3	zacht	nee	+	+	+	+		✓		
2800	MECHELEN	Provinciale en Intercommunale Drinkwatermaatschappij der Provincie Antwerpen	7,7	16,4	halfhard	nee	+	+	+	+		✓		
2900	SCHOTEN	Provinciale en Intercommunale Drinkwatermaatschappij der Provincie Antwerpen	8,3	< 1,0	te zacht	ja	+	+	+	+		✓		

(1) + de maximale concentratie bedraagt 10 mg/l; + tussen 10 en 20 mg/l; □ tussen 20 en 30 mg/l, — tussen 30 en 40 mg/l en — tussen 40 en 50 mg/l.

De Belg verbruikt 120 l/dag

In vergelijking met de meeste van onze buurlanden (gemiddeld 274 liter/inwoner/dag) zijn de Belgen zeker geen verspillers. Maar als we de verdeling van het verbruikte water bekijken, kunnen we toch nog altijd beter.

KWALITEIT VAN HET LEIDINGWATER: 66 GEANALYSEERDE STALEN

Postcode	+ zeer goed voor dit criterium + goed □ redelijk — zwak ● slecht		RESULTATEN VAN DE ANALYSES									DRINKBAAR VOOR IEDEREEN
			pH	Hardheid			Lood	Nitraten (l)	Nitrieten	Pesticiden	Ja, zonder voorbehoud Afgelaten voor zwangere vrouwen en zuigelingen	
				in Franse graden	beschrijving	waterontharder aanwezig						
PLAATS	Distributiebedrijf											
3000	LEUVEN	Vlaamse Maatschappij voor Watervoorziening	7,4	38	hard	ja	+	□	+	+	✓	
3300	TIENEN	Vlaamse Maatschappij voor Watervoorziening	7,1	46	heel hard	nee	+	□	+	+	✓	
3320	HOEGAARDEN	Vlaamse Maatschappij voor Watervoorziening	7,7	42,9	hard	nee	+	●	+	+	✓	
8310	BRUGGE	Vlaamse Maatschappij voor Watervoorziening	8	19,6	halfhard	ja	+	+	+	+	✓	
8400	OOSTENDE	Vlaamse Maatschappij voor Watervoorziening	7,6	29,9	halfhard	nee	+	+	+	+	✓	
8500	KORTRIJK	Vlaamse Maatschappij voor Watervoorziening	7,8	23,3	halfhard	nee	+	+	+	+	✓	
8700	TIELT	Vlaamse Maatschappij voor Watervoorziening	7,5	31,7	hard	nee	+	+	+	+	✓	
9000	GENT	Tussengemeentelijke Maatschappij der Vlaanderen voor watervoorziening	7,9	6,3	te zacht	ja	+	+	+	+	✓	
9000	GENT	Tussengemeentelijke Maatschappij der Vlaanderen voor watervoorziening	7,7	25,4	halfhard	nee	+	+	+	+	✓	
9032	WONDELGEM	Tussengemeentelijke Maatschappij der Vlaanderen voor watervoorziening	8	18,2	halfhard	nee	+	+	+	+	✓	
9200	DENDERMONDE	Tussengemeentelijke Maatschappij der Vlaanderen voor watervoorziening	7,9	20	halfhard	nee	+	+	+	+	✓	
9400	NINOVE	Tussengemeentelijke Maatschappij der Vlaanderen voor watervoorziening	7,33	31	hard	nee	+	+	+	+	✓	
9420	ERPE-MERE	Tussengemeentelijke Maatschappij der Vlaanderen voor watervoorziening	7,7	21,8	halfhard	nee	+	+	+	+	✓	
9570	DEFTINGE LIERDE	Vlaamse Maatschappij voor Watervoorziening	7,7	32,6	hard	nee	+	+	+	+	✓	
9660	BRAKEL	Tussengemeentelijke Maatschappij der Vlaanderen voor watervoorziening	7,5	42,7	hard	nee	+	+	+	+	✓	
9840	DE PINTE	Tussengemeentelijke Maatschappij der Vlaanderen voor watervoorziening	8	< 1,0	te zacht	ja	+	+	+	+	✓	
Waals Gewest												
1300	WAVER	Régie des Eaux de Wavre	7,23	38,2	hard	nee	+	—	+	+	✓	
1340	OTTIGNIES	Intercommunale des Eaux du Centre du Brabant wallon	8	4,2	te zacht	ja	+	+	+	+	✓	
1390	ARCHENNES	Société wallonne de distribution d'eau	7,2	38	hard	nee	+	—	+	+	✓	
1390	GREZ-DOICEAU	Société wallonne de distribution d'eau	7,3	37,1	hard	nee	+	—	+	+	✓	
1400	NIJVEL	Société wallonne de distribution d'eau	7,5	34,6	hard	nee	+	—	+	+	✓	
1410	WATERLOO	Intercommunale des Eaux du Centre du Brabant wallon	7,8	18,6	halfhard	nee	+	+	+	+	✓	

(1) + de maximale concentratie bedraagt 10 mg/l; + tussen 10 en 20 mg/l; □ tussen 20 en 30 mg/l, — tussen 30 en 40 mg/l en ● tussen 40 en 50 mg/l.

blijft jaarlijks 15 m³ water gratis krijgen. In 2005 was de enige wijziging de herinvoering van de riooltaks in de waterfactuur, op twee niveaus: bovengemeentelijk en gemeentelijk. Bovengemeentelijk betreft die de rioleringskosten en de kosten voor het transport van het afvalwater. In 2005 bedroeg die € 0,6606/m³. Het gemeentelijke gedeelte is variabel want het staat de gemeenten vrij om die taks al dan niet te heffen.

► In Wallonië: de "reële kosten"

In het Waalse Gewest moet de Société Publique de Gestion de l'Eau (SPGE) het waterbeleid en de waterprijzen uniformiseren. Sinds 1 januari 2005 is de nieuwe tarifiering gebaseerd op de begrippen "reële kosten" en "de vervuiler betaalt". Bovendien is er de wil om de situatie van de Waalse consumenten te uniformiseren door een solidariteitspremie in te voeren (Sociaal Fonds). De prijs van het water wordt berekend

op basis van de reële kosten voor de distributie (hierna afgekort als RKD), de reële kosten voor sanering (RKS) en de premie voor het Sociaal Fonds. De prijs van een m³ water bestaat dus uit:
- een vaste abonnementsbijdrage van 20 RKD + 30 RKS, ongeacht hoeveel water er verbruikt wordt;
- drieprijschijven: 1/2 RKD + Sociaal Fonds van 0 tot 30 m³; 1 RKD + 1 RKS + Sociaal Fonds van 30 tot 5 000 m³ en 0,9 RKD + 1 RKS + Sociaal Fonds boven 5 000 m³. Alleen het aandeel van het Sociaal Fonds (€ 0,0125/m³) en de RKS (€ 0,5229/m³ in 2005) worden jaarlijks vastgelegd voor heel Wallonië. Het RKD-tarief varieert naargelang van het hydrografische deelstroomgebied en het distributiebedrijf van de consument. En daar komt dan nog 6 % btw bij.

► In het Brussels Gewest: 4 comfortniveaus

Brussel koos voor een progressieve en

solidaire tarifiering, met andere woorden een onderverdeling in kleine verbruiksschijven en een fors lagere prijs voor kleine verbruikers. Bij dat alles wordt uiteraard rekening gehouden met het aantal personen in het huishouden. Dit is dus een 'solidaire tarifiering' die bovendien aanspoort om zuiniger met water om te springen. De nieuwe tarifiering omvat uiteindelijk vier schijven:
- Vitaal, van 0 tot 15 m³/pers./jaar: € 0,848/m³;
- Sociaal, van 5 tot 30 m³/pers./jaar: € 1,4734/m³;
- Normaal, van 30 tot 60 m³/pers./jaar: € 2,1836/m³;
- Comfort, meer dan 60 m³/pers./jaar: € 3,2436/m³. Daar kunnen nog bepaalde taken (waaronder 6 % btw) of gemeentelijke bijdragen bijkomen. Variabel dus.

KWALITEIT VAN HET LEIDINGWATER: 66 GEANALYSEERDE STALEN

Postcode	zeer goed voor dit criterium goed redelijk zwak slecht		RESULTATEN VAN DE ANALYSES									DRINKBAAR VOOR IEDEREEN	
			pH	Hardheid			Lood	Nitraten (l)	Nitrieten	Pesticiden	Ja, zonder voorbehoud	Afgelaten voor zwangere vrouwen en zuigelingen	
				in Franse graden	beschrijving	waterontharder aanwezig							
1440	WOUTERSBRAKEL	Intercommunale des Eaux du Centre du Brabant wallon	7,2	38,8	hard	nee	+	+	+	+	✓		
1473	GLABAIS	Intercommunale des Eaux du Centre du Brabant wallon	7,7	6,2	te zacht	ja	+	+	+	+	✓		
4219	MEEFFE (WASSEIGES)	Société wallonne de distribution d'eau	7,4	40,7	hard	nee	+	□	+	+	✓		
4620	FLÉRON	Compagnie Intercommunale Liègeoise des Eaux	8,1	8,5	te zacht	nee	+	+	+	+	✓		
4900	SPA	Société wallonne de distribution d'eau	8,6	8,5	te zacht	nee	+	+	+	+	✓		
5020	MALONNE (LUIK)	Société wallonne de distribution d'eau	7,6	25	halfhard	nee	+	+	+	+	✓		
5300	ANDENNE	Société wallonne de distribution d'eau	7,8	27,7	halfhard	nee	+	+	+	+	✓		
5500	ANSEREMME (DINANT)	Société wallonne de distribution d'eau	7,7	24,1	halfhard	nee	+	+	+	+	✓		
5530	GODINNE	Société wallonne de distribution d'eau	7,6	29,9	halfhard	nee	+	□	+	+	✓		
6001	MARCINELLE	Aquasambre	7,8	32,7	hard	nee	+	□	+	+	✓		
6032	MONT-SUR-MARCHIENNE	Société wallonne de distribution d'eau	7,7	30	halfhard	nee	+	□	+	+	✓		
6220	FLEURUS	Société wallonne de distribution d'eau	7,3	40,2	hard	nee	+	□	+	+	✓		
7021	HAVRÉ (BERGEN)	Intercommunale de Distribution d'Eau de Mons	7,4	36,8	hard	nee	+	—	+	+	✓		
7050	ERBISOEUL	Société wallonne de distribution d'eau	7,8	1,3	te zacht	ja	+	+	+	+	✓		
7100	LA LOUVIÈRE	Intercommunale de Distribution d'Eau de Mons	7,5	44,8	hard	nee	+	□	+	+	✓		
7160	GODARVILLE	Société wallonne de distribution d'eau	7,8	39,9	hard	nee	+	+	+	+	✓		
7181	ARQUENNES	Intercommunale de Distribution d'Eau de Mons	7,9	30,4	halfhard	nee	+	+	+	+	✓		
7522	BLANDAIN (DOORNIK)	Régie des Eaux de Tournai	7,6	32,8	hard	nee	+	+	+	+	✓		
7700	MOESKROEN	Intercommunale d'Etude et de Gestion	7,8	14,8	zacht	ja	+	+	+	+	✓		
7780	KOMEN	Société wallonne de distribution d'eau	7,7	36,1	hard	nee	+	+	+	+	✓		
7784	WARNETON	Société wallonne de distribution d'eau	7,6	36,9	hard	nee	+	+	+	+	✓		
7822	ISIÈRES (ATH)	Société wallonne de distribution d'eau	7,8	41,3	hard	nee	+	+	+	+	✓		
7940	BRUGELETTE	Société wallonne de distribution d'eau	7,4	38,9	hard	nee	+	+	+	+	✓		

(1) + de maximale concentratie bedraagt 10 mg/l; + tussen 10 en 20 mg/l; □ tussen 20 en 30 mg/l, — tussen 30 en 40 mg/l en ● tussen 40 en 50 mg/l.

Duidelijke ongelijkheden

We zijn nog ver verwijderd van eenzelfde prijs voor iedereen. Als we Gewest per Gewest bekijken, stellen we vast dat in Vlaanderen de vaste kosten alleen al schommelen van € 6,87 (Knokke-Heist) tot € 60,78 (Antwerpse Waterwerken), een verschil van maar liefst 784%! Ook de prijs per m³ gaat van € 1,29 tot 2,33, en daar komt dan nog eens de gemeentelijke saneringsbijdrage bij (van € 0 - heel wat gemeenten passen die niet toe - tot € 0,99/m³).

In Wallonië, waar de reële kosten voor de distributie (zie kader) schommelen tussen € 0,35 en 1,86/m³, gaan de vaste kosten van € 24,05 tot € 56,11, of een verschil van 133%! In sommige gemeenten krijgen de bewoners een verrassing van formaat. In Meix-devant-Virton bijvoorbeeld, waar de RKD € 1,05 bedragen, moeten de inwoners jaarlijks € 38,89 vaste kosten betalen in plaats van de € 5,26 huur voor

de watermeter die voordien gevraagd werd. Zij betalen in 2006 dus maar liefst 639% meer!

De verschillen tussen de zones kunnen dus nog groot zijn. De goedkoopste gemeente is zonder twijfel Libramont. 120 m³ water (het gemiddeld jaarlijks verbruik van een gezin van 3 personen) kost er € 114,48 tegen € 372,59 in Hove, wat dus een verschil is van 225%! Voor 240 m³ is het verschil bijna even groot, nl. 210%: € 227 in Libramont tegen € 704,74 in Hove!

Alle Waalse bedrijven en gemeenten samen genomen, is Libramont dus de goedkoopste gemeente en is Aquasambre (een deel van Henegouwen) het duurste bedrijf. De eerste schijf, van 0 tot 30 m³, kost € 0,1855/m³ in Libramont, tegen € 0,987 bij Aquasambre, wat dus een verhouding is van 1 tegen 5! Voor de schijf van 30 tot 5000 m³ is het verschil iets minder groot: € 0,925 in Libramont tegen € 2,53 bij Aquasambre.

Er zijn gemeenten die de nieuwe tarifiering nog niet toepassen. Bij hen varieert de prijs van € 0,7095 (Bièvre) tot € 1,71/m³ (Waimes).

In Brussel is alleen de Brusselse Intercommunale voor Waterdistributie (BIWD) bevoegd. Toch is de berekening er niet eenvoudiger op geworden. De vaste kosten variëren van € 12,61/jaar in Brussel-stad tot € 25,23/jaar in Anderlecht en Molenbeek. Zo varieert ook de riooltaks van € 0/m³ in Oudergem tot € 0,25/m³ in de meeste andere Brusselse gemeenten. De prijs per m³ water is daarentegen wel overal gelijk, en alle gemeenten hanteren ook de solidaire tarifiering per schijf.

Duurder in Wallonië

Om de distributiebedrijven te kunnen rangschikken, kozen we drie verbruiksscenario's, namelijk 60 m³, 120 m³ en 240 m³/jaar en telden we alle factuurelementen op (vaste kosten, prijs per

► Lood

Een Europese richtlijn legt een geleidelijke vermindering van het loodgehalte in het leidingwater op. Dat gaat van 25 µg/l, eind 2003, naar 10 µg/l in 2013. De WGO beval ook al maximaal 10 µg/l aan en daarom namen wij die waarde als norm. Op één na zaten alle stalen onder het voor 2013 geplande loodgehalte. Alleen het staal van Etterbeek bevatte 18 µg/l, ongetwijfeld vanwege loden binnenleidingen.

► Nitraten en nitrieten

Nitraten maken deel uit van de natuurlijke cyclus van stikstof, en het is normaal dat er lichte concentraties nitraten in het water zitten. Op zich zijn ze overigens niet giftig. Het is hun omzetting in de spijsverteringsorganen in nitrieten en vervolgens in (kankerverwekkende) nitrosaminen die gevaarlijk is, zeker voor zuigelingen en jonge kinderen want in hun spijsverteringsorganen worden nog sneller nitrieten gevormd. Daarom is water met meer dan 10 mg/l nitraten niet raadzaam voor zwangere vrouwen, vrouwen die borstvoeding geven, en zuigelingen.

De vervuiling door nitraten vloeit voort uit de combinatie van landbouw (stikstofhoudende chemische meststoffen en vloeibare mest), industrie (melk-, suikerfabrieken, voedingsmiddelenindustrie) en huishoudelijk afval.

In België bedraagt de maximaal toegestane concentratie in het drinkbaar leidingwater 50 mg/l. De richtwaarde van de Europese Unie bedraagt al 25 mg/l. De WGO van haar kant beveelt een maximum van 3,63 mg nitraten per kilo lichaamsgewicht per dag aan; voor een volwassene van 70 kg komt dat neer op 255 mg.

11 stalen overschrijden de Europese richtwaarde van 25 mg/l. Het gaat om Hoeilaart (41 mg/l), Leuven (28), Hoegaarden (47), Waver (36,1), Archennes en Grez-Doiceau (34), Nijvel (39),

m³, gratis kubieke meters, diverse bijdragen en 6 % btw).

Het is in Wallonië dat we de grootste verschillen vaststellen, niet alleen tussen de waterbedrijven (tot 175 %), maar ook tussen verschillende gemeenten die bij eenzelfde waterbedrijf aangesloten zijn. Zo rekent de IECBW, in Waals-Brabant, voor 120 m³ water € 223,13 aan in Villers Perwin, maar € 289,38 in Braine-l'Alleud en Ottignies, wat 29 % meer is. Dat komt omdat Villers Perwin van een ander bekken afhangt. In Vlaanderen gaan de prijzen voor diezelfde 120 m³ van € 229,4 bij de VMW (in de streek van Beringen) tot € 372,59 in Hove, of een verschil van 62 %. In Brussel zijn de prijzen van de BIWD gelijkvormiger, ook al is er nog 20 % verschil tussen Brussel-stad (€ 224,24) en Anderlecht/Molenbeek (€ 268,65). Ten opzichte van dezelfde analyse in 2000 blijven de prijsverschillen overduidelijk, ondanks de toepassing van

de nieuwe tarifiering sinds januari 2005. We hebben overigens vastgesteld dat de prijzen de voorbije 5 jaar gestegen zijn: van 8,9 % voor 120 m³ (12,2 % voor 240 m³ en 14,6 % voor 60 m³) in Brussel tot 22,8 % voor 240 m³ (21,7 % voor 120 m³ en 19,6 % voor 60 m³) in Wallonië. Als we rekening houden met de inflatie is de prijs stabiel gebleven in Vlaanderen, lichtjes gedaald in Brussel (-3,1 % voor 120 m³) maar in Wallonië

Klopt het dat water alsmaar duurder zal worden? Waarom?

Water zal inderdaad alsmaar duurder worden, want zijn prijs wordt voornamelijk bepaald door de behandeling en zuivering (klaring, ontsmetting, beluchting, enz.). Zowel het oppervlaktewater als het grondwater raken echter alsmaar meer vervuild, door nitraten uiter-aard, maar ook door endocriene en andere verstovende stoffen die in ongezuiverd huishoudelijk en industrieel afvalwater zitten of die voortvloeien uit het gebruik van plantenbeschermende en bemestende producten in de landbouw. De natuurlijke filtering volstaat niet meer en daarom vereist de waterzuivering steeds complexere en duurdere processen.

Waar kunnen we terecht voor informatie over de samenstelling van het leidingwater?

Bij uw distributiebedrijf. Dat is verplicht (wanneer u daar om vraagt) om u de bestanddelen van het geleverde water te geven. Als u een persoonlijke analyse wilt, kunt u een beroep doen op onze analyseservice (zie kader "Met Test-Aankoop").

Is het nodig een ontharder te installeren?

De problemen als gevolg van kalkaanslag zijn te vermijden, meer bepaald door de temperatuur van de verwarming en het warm water onder de 60°C in te stellen. Zolang het water geen hardheid van 30°F heeft, raden wij aan geen waterontharder te installeren, en al helemaal niet wanneer uw installatie nog loden onderdelen bevat.

Voordelen: zachter water, een lager verbruik van wasmiddelen, en een minder snelle kalkaanslag in huishoudapparaten.

Nadelen: een waterontharder moet geregeld afgesteld en onderhouden worden. Wanneer de filter slecht onderhouden is, vormt die een broeinest van bacteriën. Wanneer de filter slecht afgesteld is, zit er te veel natrium in het water dat dan te alkalisch is, en dat is slecht voor de gezondheid en voor aandoeningen aan hart en bloedvaten; het water kan ook metalen leidingen doen corroderen.

Tegen welke prijs? Volgens een door het Waalse Gewest bestelde studie kost de vervanging van huishoudapparaten, kranen, ontkalkende wasmiddelen, enz. een huisgezin ongeveer € 185 per jaar extra. Het gebruik van een ontharder wordt op € 250/jaar/huisgezin geraamd.

steeg de prijs 6,4 tot 9,2 %. De consument in Wallonië lijkt dus zeker niet beter te worden van de nieuwe tarifiering, en het ziet er niet naar uit dat daar de komende jaren verandering in komt want de RKS die voor 2006 op € 0,625 zijn vastgelegd, zouden in 2009 € 1,20/m³ moeten bedragen.

Meefe (28), Godinne (27), Havré (37) en La Louvière (29). Over de nitrieten, met hun maximaal toegestane concentratie van 0,1 mg/l, valt echter niets te melden.

► Pesticiden

Er worden honderden actieve stoffen gebruikt om insecten, schimmels en ongewenste planten te bestrijden. Die zijn nadien terug te vinden in het gewonnen water, waar ze door de oppervlakteafvoer in terechtkomen. De Europese wetgeving beveelt een maximumconcentratie aan van 0,1 µg/l per stof en van 0,5 µg/l voor het totaal van de pesticideresten. Die norm van 0,5 µg/l houdt geen rekening met de specifieke kenmerken van elke stof en met hun onderlinge interacties. Alle stalen bleven binnen de wettelijke waarden, maar aangezien België in Europa tot de landen behoort die het meeste pesticiden gebruiken, mogen we niet vergeten dat de vervuiling van de waterwinplaatsen de komende jaren niet zal mogen stijgen. De behandeling met actieve kool is echter duur en zal noodzakelijkerwijze doorberekend worden in de prijs. Zelfs wanneer water behandeld wordt, blijft het risico voor de natuurlijke rijkdommen heel reëel.

De onbetwiste Beste Koop

Leidingwater is:

- *goed om te drinken*, onze tests tonen dat aan;
- *niet duur*, 1 liter leidingwater kost gemiddeld € 0,0023 tegen € 0,2 à 0,48/l voor water in flessen. Dat water is dus 87 tot 208 keer zo duur als het water dat uit de kraan stroomt;
- *altijd beschikbaar*,
- *en schoon*, als product op zich, want het brengt geen afval of vervuiling met zich mee door verpakking, transport, enz.

EEN KOSTBAAR GOED OM TE BESCHERMEN

Momenteel stroomt het water nog altijd volop en mogen de meeste consumenten dat zonder enig probleem drinken. Toch baart de situatie van de nitraten en pesticiden zorgen en wijst hun aanwezigheid op een (toenemende) vervuiling die de overheid zou moeten bestrijden door de juiste preventiemaatregelen te treffen, meer bepaald door strengere normen op te leggen voor de concentratie nitraten, nitrieten en pesticiden in het water EN in ons voedsel (groenten en fruit bijvoorbeeld).

Veel te veel waterstalen blijken trouwens nog hard te zijn, waardoor mensen een waterontharder installeren. Maar slecht afgestelde en/of onderhouden waterontharders zijn dikwijls nog slechter voor zowel de leidingen (corrosie) als de gezondheid (zie kader). Een oplossing zou kunnen zijn de waterbedrijven een centrale verzachting te laten uitvoeren op de grote waterwinningen, zoals dat in Zweden en Nederland al gebeurt. Volgens een studie van de CILE (Compagnie Intercommunale Liégeoise des Eaux) zou men het water met dat systeem de ideale hardheid van 15°F kunnen geven voor een meerprijs van € 0,25/m³. Maar daar zijn langetermijninvesteringen en politieke bereidheid voor nodig.

In afwachting daarvan vragen wij een certificaat voor de waterontharders en de verplichting om die door een vakman te laten installeren en ten minste één keer per jaar te laten onderhouden.

TEGENPRESTATIES

De invoering van de solidaire tarifiering of van de reële kosten heeft de waterdistributie in België niet grondig veranderd, ook niet met de gewijzigde prijsstructuur.

In Wallonië liggen de vaste kosten meestal hoger dan vroeger, omdat die afhankelijk zijn van de reële kosten voor de distributie en sanering. Het resultaat is dat de eerste m³ water gemiddeld duurder zijn dan de volgende m³, waardoor de kleine verbruikers en de mensen die regenwater gebruiken bestraft worden. Om dat probleem van degressief tarief op te lossen, zouden de "reële kosten voor sanering" enkel voor de verbruikte m³ in rekening gebracht mogen worden en niet voor de vaste kosten.

In Brussel lijkt de tarifiering per schijf op papier heel billijk, maar ze veronderstelt wel dat elke woning haar eigen watermeter heeft en dat elke bewoner daadwerkelijk ingeschreven is in het rijksregister, wat niet altijd het geval is (zie standpunt) en wat tot andere ongelijkheden leidt.

In Vlaanderen is het logisch dat de riooltaks in de waterfactuur heringevoerd is. Maar de hoge vaste kosten maken ook hier dat de prijsstructuur heel degressief is (de eerste m³ zijn duur) terwijl Vlaanderen om goed te zijn meer en veel progressievere prijschijven zou moeten invoeren.

MET TEST-AANKOOP

kunt u:

- uw leidingwater laten analyseren. Daarvoor moet u al uw gegevens bezorgen (ook uw telefoonnummer) aan Test-Aankoop (wateranalyse), Hollandstraat 13, 1060 Brussel, e-mail: abonnement@test-aankoop.be. De basisanalyse kost € 52. De voorwaarden voor de staalname en de betaling zullen u zo snel mogelijk meegedeeld worden;
- de volledige lijst met tarieven verkrijgen, waarop alle leveranciers en hun gegevens vermeld zijn, via www.test-aankoop.be of door een kopie te vragen aan ons contact center: 02 542 32 32.